GEESTELIJKE OUDERS



GEESTELIJKE OUDERS



Eerste druk: 2020
Druk onder eigen beheer
ISBN 9789403611235

Andere boeken van Michel:

B2J, de Bijbel in 2 jaar (cursusboek)

Geestelijke Strijd; *Oorsprong, gevolg en wapenuitrusting*
ISBN 9789403611280

8 Grote Relatievragen; *Eerste hulp bij relatievraagstukken*
ISBN 9789464182682

De 7 raadgevers; *12 overdenkingen*
ISBN 9789403631943

God Spreekt; *Profeten en profetie*
ISBN 9789403641454

Hoop; *een anker in de hemel*
ISBN 9789403683225

10 ontmoetingen met Jezus
ISBN 9789403757537

Website: *www.michelmeeuws.com*

Hoofdstukken indeling:

Inleiding *4*

H1 De definitie van een geestelijk ouder *6*

H2 Bijbelse personen & geestelijk ouderschap *16*

H3 God als geestelijk Vader *26*

H4 Helden als geestelijke ouders *33*

H5 Geestelijke rijkdom van de wijze *37*

H6 Ouders *45*

H7 Wat doen geestelijke ouders? *51*

7.1 Verlangen naar kinderen *51*
7.2 Beschermen en verzorgen *57*
7.3 Voeden en ontwikkelen *61*
7.4 Bevestigen *67*
7.5 Getuige zijn *72*
7.6 Zegenen *76*
7.7 Herkennen en creëren momentum *79*
7.8 Zelfstandig maken *82*
7.9 Waarderen van vriendschappen *87*
7.10 Loslaten en uitzenden *90*
7.11 Samenvatting *95*

H8 Grootouders *96*

H9 Geestelijk luisteren *102*

H10 Leven in Genade *110*

H11 Heiligingsleven *116*

H12 Agape, gevende liefde *123*

H13 Wat zoeken mensen? *127*

H14 Waarom zijn er zo weinig geestelijke ouders? *133*

Praktische opzet *138*

Literatuurlijst *140*

Inleiding

Het begrip 'geestelijke vaders en moeders' zit al vele jaren in mijn gedachten. Misschien komt dit omdat toen ik als tiener besloot om God uit te nodigen in mijn leven, ik de boekjes van Corrie ten Boom, Floyd Mc Clung en Juan Carlos Ortiz verslond. Zij waren in de beginjaren van mijn geestelijke ontwikkeling mijn geestelijke ouders.
Inmiddels ben ik 32 jaar verder en 20 jaar voorganger. Nog steeds hebben mensen geestelijke ouders nodig. Zonder geestelijke ouders is het moeilijk om te groeien in je geloofsleven, vooral aan het begin van je geloofsontwikkeling. Het viel mij op dat met het bestuderen van het onderwerp 'geestelijke ouders' er weinig literatuur over dit onderwerp te vinden is. Er is veel geschreven over discipelschap en leiderschap, maar bij een gemis aan geestelijke ouders blijven dit soort onderwerpen te individualistisch. Een cursus of een opleiding over geestelijke groei zal anders verlopen als je met een ervaren persoon meeloopt. Net zoals je een muziekinstrument wilt bespelen of een vakmanschap wilt uitoefenen, daar heb je de juiste begeleiding bij nodig. Vandaar dat het een aanbeveling is om dit boek en de vragen samen met een aantal andere mensen te behandelen. Het boek is zeer geschikt voor huiskringen.

Om een boek te schrijven dat tegelijkertijd ook een cursus kan zijn, heb je een aantal ingrediënten nodig. Er moet een studie gemaakt worden over de betekenis van geestelijke ouderschap. Vanuit de literatuur wordt bekeken wat er allemaal over geschreven is en dit probeer je tot één geheel te maken. In dit boek wordt de Bijbel bestudeerd en er wordt rond het onderwerp over geestelijke ouders gekeken naar God, personen, theologische begrippen en pedagogische aspecten.

Met wat we ontdekken kijken we naar ons eigen leven: wat kunnen we hiervan leren en waar lopen wij zelf tegenaan? We zullen naar de context kijken waar wij zelf vandaan komen (gezin van herkomst).

Het onderwerp heiliging is cruciaal. Geestelijke volwassenheid heeft te maken met het groeien naar het beeld van God in Christus, hoe kunnen we dit combineren met ouderschap? Hoe zit het met ons geestelijk erfgoed, of zoals dat in het Engels zo mooi wordt genoemd: ‘heritage’?

Aangezien dit boek als cursus gegeven kan worden, worden er na elk hoofdstuk praktische vragen gesteld.
Behandel in kleine groepjes samen de persoonlijke vragen en bevraag elkaar. Juist in een kleine groep, net zoals in een gezin, kan ouderschap ontwikkeld worden.
Sommige vragen zijn best wel persoonlijk en gaan over jouw verleden. Zorg voor een sfeer van vertrouwen waarin delen, luisteren en elkaar aanvullen onderdeel zijn van groeien naar geestelijk ouderschap.

Ik wens je veel zegen met dit boek!
Michel Meeuws

Hoofdstuk 1 – De definitie van een geestelijk ouder

In 1988 kwam ik als tiener tot geloof door te vragen of God mij diep van binnen wilde reinigen en sterk maken. Naderhand begon ik de Bijbel te lezen en zocht ik een kerk op.
In de krant las ik een artikel over jonge mensen die bij elkaar kwamen voor geloofsvragen en ik bezocht deze avonden.
Op andere weekenden kwam ik met jonge mensen in contact voor verdere geloofsgroei. Geestelijke ouders had ik nog niet ontmoet. Thuis had ik een pooltafel, regelmatig kwamen er mensen langs om samen mee te poolen. Op een dag kwam er iemand die slecht kon poolen, ik won makkelijk van hem. Tijdens het spel sprak hij over God en boeken van C.S. Lewis, Floyd McClung en Corrie ten Boom. Door hem ben ik al die boeken gaan lezen om die vervolgens weer te bespreken tijdens een andere poolavond. Later begreep ik dat hij mij een half jaar had gediscipeld, of was hij op dat moment een geestelijk vader? Hij was even oud, ben je dan niet een geestelijke broer?
Qua leeftijd zou ik zeggen een broer, maar met wat hij deed, beseffende dat ik een kind in het geloof was, was hij meer een vader. Paulus schrijft aan Timotheüs: 'Laat niemand u minachten vanwege uw jeugdige leeftijd…' (1 Tim.4:12).

In dit hoofdstuk wordt het begrip geestelijke ouders behandeld. Er wordt kort beschreven wat er over ouders en geestelijkheid in de Bijbel wordt gezegd. Vervolgens worden er twee sleutelteksten behandeld die de basis vormen voor geestelijk ouderschap. Er zijn anderen die hebben nagedacht over dit begrip zodat we dit hoofdstuk kunnen eindigen met een definitie. Een definitie helpt vervolgens om te kijken wat je allemaal over geestelijk ouderschap kunt zeggen.

Ouders

Om een definitie te maken over geestelijke ouders kijken we naar de taal van de Bijbel. Het valt op dat het OT (Oude Testament) geen woord heeft voor ouders, vaak wordt het woord ouderen (*zaqen*) gebruikt.
Als het over ouders gaat, dan worden meestal man en vrouw samen genoemd. In de Bijbel komt het woord vader 998x voor en het woord moeder 249x.

Het Griekse woord voor ouder is: *goneus*. Dit komt van het werkwoord *ginomai*: worden, ontstaan, gemaakt.
In het algemeen heeft *ginomai* betrekking op een verandering van 'nog niet zijn' in 'zijn'.
In het NT (Nieuwe Testament) komt het woord ouders alleen in meervoud voor: *goneis*.
Het woord *ginosko* in het Grieks, lijkt op het woord *ginomai*. *Ginosko* betekent: leren kennen, te weten komen en begrijpen.[1] Interessant is de relatie van ouders (*goneis*) met betrekking op het werkwoord 'leren kennen' (*ginosko*).
Nadenkende over geestelijke ouders zou je deze twee woorden vanuit het Grieks kunnen interpreteren als:

➔ *Iets dat je geworden bent en weer aan anderen leert.*

Geestelijk
Het OT gebruikt het woord *ruach* voor geestelijk.
In Joël 9:7 wordt bijvoorbeeld gesproken over een geestelijke man (*ruach isch*).

In het NT wordt het woord *pneumatikos* gebruikt voor geestelijk. Het betekent: afhankelijk, gevuld en geleid zijn door Gods Geest. Zoals in 1 Korintiërs 2:15,16 (HSV)[2]:

De geestelijke mens beoordeelt wel alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld. Want wie heeft de gedachten van de Here gekend, dat hij Hem zal onderrichten? Maar wij hebben de gedachten van Christus.

We lezen in deze tekst dat een geestelijk mens zelf dingen kan beoordelen omdat hij (of zij) de gedachten (gezindheid[3]) van Christus kent. Dit klopt met de interpretatie van het woord *pneumatikos*. Je kan alleen de gedachten en gezindheid van Christus kennen als je door Gods Geest wordt geleid.

Vanuit het NT en het Grieks kunnen we het volgende zeggen over geestelijke ouders:
Zij "die geworden zijn", en geleid worden door Gods Geest.

[1] Centrum voor Bijbelonderzoek, *StudieBijbel 11*, Woordstudies, 971,972; 991,992, 't Gulden Boek, 2003
[2] Ik gebruik meestal de Herziene Staten Vertaling, deze vertaling is te vinden op: www.bible.com/nl/bible. Als er voor een andere vertaling wordt gekozen, wordt dit vermeld.
[3] *StudieBijbel 14*, Woordstudies, 42,43, 2003

Met het woord *ginosko* kunnen we deze zin verder afmaken:

➔ *Zij die geworden zijn, geleid door Gods Geest en dat aan anderen leren.*

Sleutelteksten

Vanuit het NT is er een aantal teksten die we kunnen gebruiken voor geestelijk ouderschap. Twee sleutelteksten worden in deze cursus genoemd die belangrijk zijn voor de definiëring van geestelijk ouderschap.



Sleuteltekst 1- 2 Korintiërs 12:14

Zie, voor de derde keer sta ik gereed om naar u toe te komen, en ik zal u niet tot last zijn. Ik zoek namelijk niet het uwe, maar uzelf. De kinderen moeten immers geen schatten verzamelen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.

Deze tekst gaat onder andere over het geven van geld voor andere gemeentes. Ondanks dat dit onderwerp voor Paulus belangrijk is, wil hij onderstrepen wat voor hem nog belangrijker is: *'Ik zoek namelijk uzelf!'*
Paulus' interesse gaat niet uit naar de bezittingen van de Korintiërs, maar naar hun hart, om dat voor Christus te winnen. Het zijn de schatten van Christus, de geestelijke rijkdom die de Korintiërs van hem hebben ontvangen en nog zullen ontvangen.[4]

DUS: Een geestelijk ouder zoekt en geeft geestelijke rijkdom.



Sleuteltekst 2- 1 Korintiërs 4:15-17

Want al had u tienduizend leermeesters (paidagogous - leraren) in Christus, daarmee hebt u nog niet vele vaders (pateras): in Christus Jezus heb ik u immers door het Evangelie verwekt. Ik roep u er dus toe op: word mijn navolgers (mimetai - imiteren). Daarom heb ik Timotheüs naar u toe gestuurd, die mijn geliefde en trouwe zoon (teknon - kind) is in de Here. Hij zal u in herinnering brengen mijn wegen, die in Christus zijn, zoals ik overal in elke gemeente onderwijs.

[4] *StudieBijbel 7b*, In de Ruimte, 1 en 2 Corinthiërs, 745

Paulus geeft aan dat er veel leraren zijn, maar weinig (geestelijke) vaders. De verantwoordelijkheid van een vader (stichter van de gemeente) voor zijn eigen kinderen is van een ander fundamenteler karakter dan die van de opvoeder.[5]
In de Romeinse tijd kon een opvoeder namelijk een slaaf zijn die deze taak toebedeeld kreeg. Paulus gebruikt hier het thema ouderschap om nieuw gelovigen als kinderen te bestempelen en apostelen als ouders. Paulus roept zijn geestelijke kinderen op om hem te imiteren in zijn levenswandel met God. Hij stuurt zijn eigen geestelijk kind (Timotheüs) naar hen toe als een jonge geestelijke vader voor de gemeente.

DUS: Een geestelijk ouder roept zijn/haar kinderen op om hem/haar te imiteren in Gods levenswandel.

Vanuit het Grieks en de twee sleutelteksten kunnen we het volgende zeggen:

Een geestelijk ouder is iemand die vanuit een leven geleid door Gods Geest, geestelijke rijkdom zoekt en uitdeelt aan kinderen en hen vraagt om hem/haar te imiteren.

Met de korte definitie vanuit het Grieks en de twee sleutelteksten gaan we verder aan de slag. Iemand die een aantal artikelen heeft geschreven over geestelijke ouders is Matthijs Vlaardingerbroek. Matthijs geeft een aantal aspecten van een geestelijk ouder, hier volgt een korte samenvatting met extra toegevoegde aanvullingen:[6]

Een geestelijk ouder:

- kent zijn/haar identiteit in Christus en zoekt geen erkenning van mensen
- is door het leven en het leven met God gerijpt, herkent valkuilen en mogelijkheden
- wordt als geestelijk ouder door de ander herkend
- luistert naar de stem van God en hoort in wie geïnvesteerd mag worden
- is als een Paulus (een ouder iemand die bereid is te bouwen in je leven) of is als een Barnabas (een vriend die

[5] *StudieBijbel 7b*, In de Ruimte, 1 en 2 Corinthiërs, 103-105
[6] https://post-evangelisch.typepad.com/onderweg_een_postevangeli/2005/11/zij_is_ook_een_.html#more

voor je opkomt, je troost en je op weg helpt) of als een Timotheüs (een jonger iemand als voorbeeld hoe je een geestelijke vader imiteert)
- kent en beïnvloedt de ander door te luisteren en te bevragen
- geeft dienend richting aan, is zorgzaam zonder dwang
- houdt onvoorwaardelijk van de ander en vertaalt dit met tijd, aandacht en gebed
- heeft een verlangen dat de ander zichzelf ontdekt en verantwoordelijkheid nastreeft, dit is een persoonlijke investering
- heeft een verlangen dat de ander Gods doel ontdekt en nastreeft en geestelijk volwassen wordt, dit is een geestelijke investering

Naast Matthijs is ook Willem de Vink met dit onderwerp bezig geweest. Willem ziet de kerk als gezinsmodel. In zo'n gezinsmodel zijn er vaders en moeders voor de kinderen. Willem schrijft:

'Omdat God de Vader is, Jezus God als Vader bekend heeft gemaakt en wij hun beelddragers zijn, moeten we leiders in de kerk dan allereerst zien als vaders. Vaderschap bepaalt de kwaliteit van leiderschap. Daarom wordt het tijd dat we vaderschap opwaarderen.'[7]

Willem de Vink noemt 15 eigenschappen van geestelijke vaders, veel van die eigenschappen kun je naast geestelijke moeders plaatsen. Aangezien we het in deze cursus hebben over geestelijk ouderschap, plaats ik deze eigenschappen onder die van geestelijke ouders. De eigenschappen heb ik wat korter gemaakt dan op de site, zie hieronder bij de voetnoot de link van de website van Willem de Vink.

[7] https://willemdevink.nl/leiderschap-vaderschap

Eigenschappen van geestelijke ouders

1. *Ouders kennen God* - Zij hebben rust in hun identiteit en vrede met God. Doordat zij 'klaar zijn met zichzelf' kunnen zij aan anderen geven. Omdat zij zichzelf kunnen leiden, kunnen zij anderen leiden.

2. *Ouders zijn onbezorgd aanwezig* - Ze zijn bij hoogte- en dieptepunten aanwezig, ze zijn als priesters. Ze zijn betrouwbaar, zichtbaar en aanspreekbaar.

3. *Ouders dienen Gods familiemodel* - Omdat de kerk een familiemodel is, is de zorg voor elkaar belangrijk, daarin zijn vaders en moeders voor nodig. Hoe meer mensen, hoe meer vaders en moeders nodig zijn.

4. *Ouders vermenigvuldigen zichzelf* - God kan zijn vaderhart vermenigvuldigen door mensen zodat zij op den duur zelf geestelijke vaders en moeders mogen worden.

5. *Ouders geven identiteit* - Vaders helpen mensen in de kerk te ontdekken wie zij zijn in Gods ogen, zij bevestigen. Moeders zullen vooral zorgen en beschermen. Die twee samen: bevestigen, zorgen en beschermen zijn belangrijke aspecten in een familiemodel.

6. *Ouders geven voeding* - Zij zijn in de keuken van God geweest en geven nieuw voedsel door.

7. *Ouders geven bescherming* - Zij beschermen tegen ontmoediging en angst en zij beschermen de gezinsstructuur, zij scheppen eenheid en creëren daardoor vrede en veiligheid.

8. *Ouders kunnen streng zijn* - Ouders hebben geduld, maar willen ook geloofsgroei zien. Zij treden op als de veiligheid in de gemeente wordt aangetast.

9. *Ouders dienen de ander* - Ouders weten hoe het is om te dienen binnen een gezinsmodel. Juist vanuit liefde willen dienen versterkt een familiemodel.

10. *Ouders eren hun ouders* - Om te weten hoe het is om geleid te worden is het goed om zelf geleid te worden. Een familiemodel ontstaat van generatie op generatie.

11. *Ouders zijn een zegen voor huwelijken en gezinnen* - Ouders weten hoe kostbaar relaties zijn, vooral gezinsrelaties. Zij hebben een stimulerende invloed op huwelijken en opvoeding.

12. *Ouders verbinden generaties* - Ouders geven evenveel waarde aan ouderen, jongeren en kinderen. Zij eren elke levensfase en gaan in op de specifieke behoeften en mogelijkheden die daarbij horen. Zij zien potentieel in jongeren en zij scheppen daar ruimte voor.

13. *Ouders zijn naar buiten gericht* - Zij staan open voor nieuwe ontwikkelingen en onderhouden relaties van hen die zijn uitgezonden.

14. *Ouders zijn altijd en overal nodig* – Vanuit de zorg, bescherming, veiligheid en groei is altijd werk te doen voor ouders. Aangezien in de maatschappij het beeld van gezond ouderschap wordt ondermijnd, is in de gemeente des te meer hun rol noodzakelijk.

15*. Ouders zijn vol van genade* – God zoekt in de eerste plaats naar nederige zachtmoedige mensen die anderen helpen om Hem als Vader te kennen. Het alles overstijgende kenmerk van de kerk is genade. Genadevolle ouders zijn erop uit om mensen te bevestigen, hun eigen leven is daar een toonbeeld van. Als meerdere mensen samen het vaderhart van God gaan vertegenwoordigen zal de genade gaan groeien.

Bijbelleraar Derek Prince noemt de tekst uit Jacobus 1:27, over het omzien naar wezen en weduwen, als het gaat over geestelijke vaders. Het gaat volgens Derek Prince niet alleen over kinderen die geen ouders hebben, maar ook over kinderen in gemeentes zonder geestelijke ouders.[8]

Met al deze informatie kan de volgende definitie worden gegeven van een geestelijk ouder:

Een geestelijk ouder is iemand die vanuit een leven geleid door Gods Geest zijn/haar identiteit kent in Christus en als geestelijk ouder wordt herkend. Hij/zij deelt geestelijke rijkdom uit aan kinderen en vraagt hen hem/haar te imiteren.
Geestelijke rijkdom bestaat uit liefde, genade, ervaring en wijsheid en heeft als doel om vanuit een veilige relatie de identiteit van de ander in Christus te bevestigen en uit te dagen tot verdere ontwikkeling.

[8] Derek Prince, *Man & Vader*, 't Gulden Boek, 170,171

In 't kort kun je zeggen:

Een geestelijk ouder wordt herkend, erkent en daagt uit.

Met deze definitie wordt er nogal veel verwacht en gevraagd van een geestelijk ouder. Wat betekent het om je identiteit te kennen in Christus en hoe word je als geestelijk ouder herkend? Waar bestaat jouw geestelijke rijkdom uit en durf je dit uit te delen, durf je aan anderen te vragen om jou te imiteren en waarin dan?
Later in de cursus wordt daar verder op ingegaan.

Vanuit dit hoofdstuk behandelen we een aantal vragen.
Deze mag je voor jezelf invullen en met anderen bespreken.

1. Lees nogmaals voor jezelf 1 Korintiërs 2:15-16. Wat weet je over de gedachten van Christus? *(Tip: Lees verder in 1 Korintiërs 3)*

2. Paulus schrijft in 2 Korintiërs 12:14 '*Ik zoek namelijk niet het uwe, maar uzelf.'*
Wat zou Paulus daarmee bedoelen en ben jijzelf op zoek naar de ander?

3a. Wat zegt Paulus in 1 Korintiërs 4:15-17 over de verhouding tussen leraren en (geestelijke) vaders?

3b. Wat mogen anderen van jou imiteren als het gaat over jouw weg met Christus?

4. Hoe herken jij een geestelijke vader of moeder?

5a. Ken jij iemand in of buiten de gemeente die je meer tot ontwikkeling zou willen zien komen in het geloof?

5b. Als je regelmatig en trouw voor iemand wilt bidden, we noemen dat voorbede, hoe zou je dat dan gaan aanpakken?

6. Als de gemeente een gezinsmodel is, wat is dan jouw rol?

7a. Welke 3 van de 15 eigenschappen (p.8-10) van een geestelijke ouder vind je mooi?

7b. Welke 3 eigenschappen heb je zelf nodig (gehad)?

7c. Welke 3 eigenschappen zie je specifiek voor geestelijke moeders?

7d. Ken je een geestelijke ouder met veel van de eigenschappen die worden genoemd? Zo ja, wie dan? Vertel er eens wat meer over.

❖ **Opdracht**:
Neem deze week de tijd om voor jezelf op te schrijven hoe jouw ouders in jou hebben geïnvesteerd. Daar waar zij wellicht niet hebben geïnvesteerd ben jij tekort gekomen.
Wie waren de mensen die jouw leven hebben aangevuld? Wie heeft jou te drinken gegeven, wie heeft jou te eten gegeven?

Als je meer wilt weten hoe belangrijk het is dat ouders investeren in kinderen of als dat niet gebeurt, dan zou je het boekje kunnen lezen: 'Op de schouders van ouders', van Hans Groeneboer.[9] Veel mensen zijn vaak onmachtig om in balans met elkaar te leven. Door het lezen van dit boek word je geholpen je bewust te worden van de invloeden die bepalend zijn geweest voor je gedrag en je gevoelens.

[9] Groeneboer H., *Op de schouders van ouders*, 't Gulden Boek, 2004